

elektronická
KAPITÁNSKÁ POŠTA

metodický a informační zpravodaj HKVS

číslo 53, duben 2018

Metodika:

Schůzka na vodě

Vaření na vodáckém puťáku

Příroda okolo vody – Obojživelníci

Sestry a bratři, jaro nám rychle utíká, ještě na Velikonoce jsme měli kulicha a sněhule, teď kvetou dohromady broskve s jabloněmi a tráva roste před očima. Jarní vody, hlavně na Šumavě, tečou jak o život, kdo byl po dlouhých letech rušení z nedostatku vody letos na ČPV Otava, neprohloupil – přírodní křišťálově čistá voda nad Sušicí byla i k pití a její chuť sněhu, pramenů a rašeliníšť neměla chybu. I vodní skauti nezhálejí, za chvíli je květen a pak Navigamus, červenové vody, přípravy na tábory a léto.

Možná jste si všimli, že toto číslo Kapitánské pošty vychází oproti normálu velmi pozdě, budete ho mít až v květnu místo dubna. Kdo byl na srazu vodních skautů asi tuší, kam mířím – Kapitánskou poštu v podstatě celou kromě sazby dělá Kulda sama, na koleně a v dubnu měla na starosti také vlastně skoro celý sraz. Což, jistě uznáte, nejde. Není možné, aby jeden člověk (dva, tři, pět lidí) táhlo všechno

a ostatní se vezli. Potřebujeme lidi do týmu srazů, nebo hrozí, že ten v Plzni na podzim bude poslední – zatím není, kdo by pořádal a zajišťoval další srazy. Není znamená, že opravdu není, HKVS ve svém počtu, spolu s účastí a organizací dalších vzdělávacích akcí a jiných činností pro chod sítě VS na to nemá již čas ani sílu. To samé je možné říci o Kapitánské poště – pokud to má být jen občasník s informacemi o závodech a propozicích, tak ano, ale pokud chceme mít články o metodice, rozhovory, zajímavosti ze světa VS i jiné, tak to se samo nenapíše, nezrediguje, neseženou fotky, nevyšází. Takže i tato či příští Kapitánská pošta může být poslední, jak jste na ni zvyklí – nejsou lidi, není pošta, srazy, vzdělávání, akce. Také od tohoto čísla jsme nuceni přistoupit k placené sazbě – nemáme v tuto chvíli nikoho, kdo by to mohl pokrývat tak, jako dosud dobrovolnický.

Tak to mějte prosím na paměti a kdokoli jste ochoten s něčím pomoci, s čímkoliv malým, článkem, přípravou fotek, pomocí se srazem aj, napište prosím na zastupce@hkvs.cz.

V říjnovém čísle byl přehled, jak s pomocí Kapitánské pošty plnit odborku Reportér/Reportérka – to znamená, že se na její tvorbě mohou podílet i skautky a skauti již od nejmladších a získat tak kromě splněných úkolů i cenné zkušenosti. Bohužel se za celou dobu nikdo neozval. Opravdu v oddílech nikoho takového nemáte?

Pěkné jaro,

Cedník

Příroda okolo vody – 6 Oboživelníci

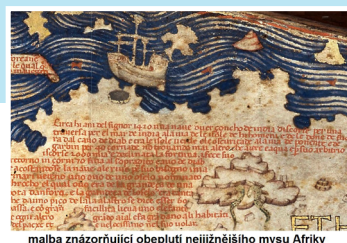
Schůzka na vodě 9

Vaření na vodáckém 11 puťáku

Navigamus – 16 5. Konec plaveb

malba znázorňující obeplutí nejjihnějšího mysu Afriky

krajský kapitán 19 Středočeského kraje

ZPRÁVY Z HKVS

V únoru se HKVS setkal v Praze na Křížku, na programu jednání byla mj. příprava jarního srazu, výroční zprávy VS a rozpočtu. Dále jsme spolu s redakcí časopisu Pádler připravili redakční plán článků do letošních čísel časopisu, kde máme od letoška vždy jednu (až dvě) strany pro články o dění u vodních skautů. Budeme rádi za náměty, co za témata článků psát do tohoto jediného vodáckého časopisu v ČR. Dále jsme řešili problém se sazbou Kapitánské pošty – sází se dobrovolnický, a když není čas, sazba se posune. Měli bychom mít zajištěnu i finanční rezervu na sazbu profi grafikem, dáme do rozpočtu a zkusíme prosadit na VRJ. Dále v KP stále chybějí autoři, a to i autoři na témata článků, která máme připravena dle ročního plánu – metodika, rozhovory, aj.

Severka – plovoucí model byl prodán přístavu Viribus Unitis, přívěs přístavu Omaha Plzeň. Cedník dále ve spolupráci s Petrem Ptáčkem a vodáckými svazy (včetně ČRDM, Junáka) připravil stanovisko k novele vodního zákona (a nařízení vlády) a lobboval spolu s ostatními za podání a následné přijetí formulace o zohlednění rekreační plavby při stanovování minimálních zústatkových průtoků na vodních dílech. Bohužel (duben 2018) pozměňovací návrh byl ve Sněmovně zamítnut (o pouhých 11 hlasů), v nařízení vlády se snad

Metodické materiály k připomínkování

- Vodácké doplňky – [odkaz na dokument](#), kde je možné přidávat komentáře
- Prac. listy pro Benjamínky – [web HKVS](#)
- Odborky pro vlčata a žabičky – podrobnosti [v článku na Křižovatce](#)
- Mladý bobr a Bobr – aktualizovaná verze [na webu HKVS](#), ale je potřeba udělat celkovou revizi požadavků.

formulace promítne.

Během března HKVS připravil úpravy rozpočtu, žádosti o navýšení dotace, jednal o dotaci na jarní sraz, kde hrozilo krácení oproti minulým letům, sháněli jsme pomocníky na organizaci srazu aj.

HKVS dále připravil revizi vodáckých doplňků stezky k připomínkování (do konce letošního roku), aktualizaci Mladého Bobra a Bobra dle nových odborek a pustili jsme se i do revize vodáckých vlčků a světýlek (s novým názvem odborky pro vlčata, světlušky a žabičky). Díky Blance Komišové – Pastelce vznikly také pracovní listy pro Benjamínky s vodní/vodáckou tematikou.

Dále proběhl jarní sraz VS v Loučovicích, který byl dle zpětné vazby velmi úspěšný, stál ale v podstatě na pár lidech – bez lidí do týmu srazů další srazy nebudou....

Na dubnovém zasedání v Praze jsme se věnovali přípravě Navigamu, projednali možnost výstavy k historii VS na Navigamu (stolité výročí řádné registrace prvního

vodního oddílu v Junáku), dále jsme připravili první nástřel rozpočtu HKVS na rok 2019, abychom ho dali VRJ včas mohli některé náklady přesunout z dotačního financování na financování přímé bez spoluúčasti. Věnovali jsme se také možnému dotisku vodácké příručky – aktuálně, po velkém zájmu o příručku ze strany Českého svazu kanoistiky, zbývá jen několik desítek výtisků jak u Junáka, tak u Dronte. Kdo náhodou nemáte (kurzy, klubovny), doporučujeme zakoupit obratem, není jisté, kdy a jak dotisk bude. Mimoto jsme rozhodli o sázení Kapitánské pošty profi grafikem (snad za kamarádkové ceny), dobrovolníky, kteří by to uměli, se nám sehnat zatím nepodařilo. A ještě drobnost – Cedník domluvil s JUNem, že vyrobí samolepky znaku vodních skautů ve dvou barvách a třech velikostech na auto, notebooky, lednice, atp. a tyto znaky jsou už vyrobené v JUNu a budou na Navigamu na prodejně:-).

Cedník

VODÁCKÉ DESETIKORUNY K 10. DUBNU 2018

Neznáš vodácké desetikoruny? Více o nich najdeš na: <http://www.hkvs.cz/10kc>

Podíl vybraných desetikorun je za roky 2015, 2016, 2017 a 2018 aktuálně na úrovni 79 %, 67 %, 57 % a 22 %. V roce 2015 jsme zároveň naposledy osobně oslovili zástupce jednotlivých oddílů vodních skautů, zda nechtějí přispět. Nyní – po

třech letech – zkusíme opět desetikoruny víc připomenout jednotlivým kapitánům přístavů/oddílů a nebo hospodářům, se kterými se stýkáme. Zároveň zkusíme zlepšit podporu, aby administrace darů vodáckých desetikorun byla co nejjednodušší. Můžete se těšit na předepsané darovací smlouvy (mimo chodem pro poskytnutí finančního

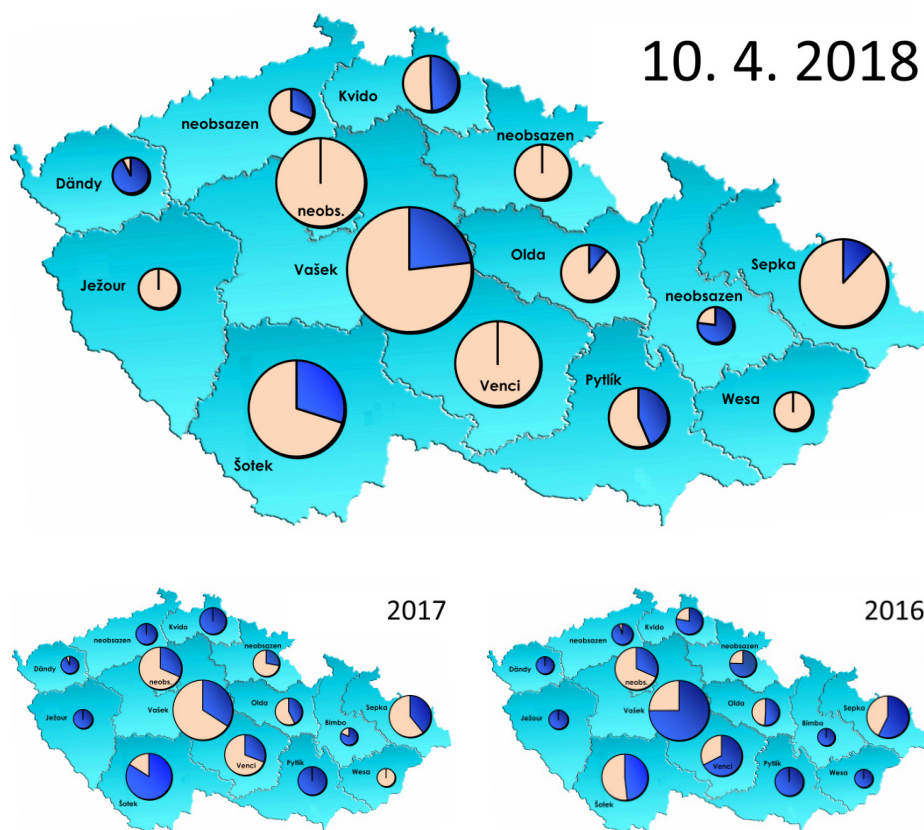
darů písemná smlouva není nutná a řada oddílů ji nepotřebuje). Dále vám pošleme přehled vašich vodáckých desetikorun potřebných k doplnění modrých koláčků za poslední tři roky a především připravíme personalizovaný platební příkaz pro každou jednotku, aby k poskytnutí daru desetikorun nebylo nutné nikde nic hledat.

Letos se desetikoruny zatím ještě nepoužily, ale na sklonku roku jsme s jistinou fondu vytvořeného z vodáckých desetikorun mohli pro síť vodních skautů požádat o dotaci na silný závěsný motor pro zajišťování větších akcí na vodě a velký přívěs na přepravu velkých stanů a lodí.

Příspěvky ve výši 10 Kč za registrovaného člena se posílají na transparentní účet KVS 2300183549/2010 pod variabilním symbolem 99YYXXXX, kde YY je rok a XXXXX je ev. číslo jednotky (pro rok 2018 to u jednotky ev.č. 114.05 bude var. symbol 991811405). V případě platby za

více předchozích let je variabilní symbol 9900XXXXX a ideálně roky uvést do zprávy příjemci. Příspěvky je možné zaplatit i hotově na Srazech VS, Skare i Navigamu.

Za všechny „vodácké desetikoruny“ zaslané v duchu hesla „vodáci sobě“ děkujeme.

Stav zaplacených zvláštních příspěvků za rok 2016-18: kruhové grafy ukazují podíl zaplacených a nezaplacených příspěvků v kraji. Modré pole označuje příspěvky zaplacené, vyschlé béžové jsou nezaplacené.

Vodácké desetikoruny přijaté v období 1.1.2018 až 10.4.2018:

ev. č.	Přístav/středisko	částka
218.02	přístav Modrá flotila Nymburk	940 Kč
218.07	středisko Krále Jiřího Poděbrady	380 Kč
21A.02	středisko Lesní Moudrost Dobříchovice	440 Kč
317.13	přístav Třináctka Opařany	1 200 Kč
412.11	přístav ORION Karlovy Vary	1 110 Kč
421.01	středisko Úsvit Děčín	270 Kč
511.05	přístav Ralsko Mimoň	990 Kč
513.07	přístav Flotila Liberec	740 Kč
532.12	středisko Polaris Pardubice	300 Kč
627.03	přístav Neptun Znojmo	1 490 Kč
713.08	přístav Tamatea Vrbátky	400 Kč
815.04	přístav Poseidon Opava	630 Kč

Platby za rok 2017:

713.08	přístav Tamatea Vrbátky	400 Kč
--------	-------------------------	--------

Sestavil a za správnost odpovídá
Hvězdář (hospodar@hkvs.cz)

NAVALIS

Navalis – svatojánské slavnosti se letos uskuteční částečně v pondělí 14. 5. a především v předvečer svátku svatého Jana Nepomuckého v úterý 15. května Praze. Přijďte se zúčastnit regaty zdobených lodí na Vltavě s velkolepým ohňostrojem nad hlavou! Budete mít jedinečnou příležitost vidět

nejen klasické italské gondoly, ale i tzv. Bissone – lodě, které se účastní těch nejzdobnějších tradičních benátských slavností včetně benátského karnevalu. Budete mít možnost jako první na celém světě vidět tyto nádherné lodě mimo město Benátky, jelikož Bissone doposud nikdy neopustily

domovskou benátskou loděnicí a nepřekročily hranici města na laguně. Součástí programu je i koncert na hladině řeky, přelet rogal, podlet parašutisty pod Karlovým mostem a mnoho dalšího. Přespání z pondělí na úterý i z úterý na středu je v Praze zajištěno na Křížku. Čtěte dále!

Na akci jsme vždy jako vodní skauti zvaní, již pár let spolupracujeme se Svatojánským Committee, který akci pod vedením Zdeňka Bergmanna, převozníka pražského, organizuje. Zajišťujeme zejména prezentaci a součinnost při záchrane na vodě. Kromě vlastních, hlavně liturgických oslav v oba dny stojí za pozornost úterní **vodní program pod Karlovým mostem s koncertem** (hudební program z pera skladatele a držitele Českého Iva Kryštofa Marka) a **závěrečným ohňostrojem** (od cca 20:00). Jsme domluveni s Povodím Vltavy o spolupráci na komoře Štvanice, na příjezdu s pramicemi přes Štvanici popř. přednostním průjezdu i jinde.

Jelikož vlastní ohňostroj bude končit v úterý zhruba ve 22:30 a pak bude třeba dojet na Štvanici a tam naložit lodě, dá se předpokládat, že skauti a skautky půjdou spát kolem půlnoci. Proto je zajištěno spaní na Křížku. Pokud s sebou nechcete vozit lodě, ale rádi byste přijeli, **4. přístav VS Praha je schopen zajistit na místě pro dětské účastníky až 4 pramice** (až 24 účastníků s kormidelníky). Zájemci prosím hlase se o podrobnosti Hondzikovi (mrkosjan@seznam.cz). Spaní na Křížku je v rámci této akce zdarma.

Hondzik

10. JUBILEJNÍ ROČNÍK OBNOVENÝCH SLAVNOSTÍ

POD KARLOVÝM MOSTEM

NA HLADINĚ VLTAVY

SVATOJÁNSKÉ SLAVNOSTI

NAVALIS

15.5.2018

BAROKNÍ SPEKTÁKULUM NA VLTAVĚ

Poznejte kouzlo staré Prahy

Pondělí 14. května

14.00–18.00 / BENÁTSKÉ ODPOLEDNE (HERGETOVA CIHELNA)

18.00 / MŠE SVATÁ KE CTI SV. JANA NEPOMUCKÉHO A SV. ANEŽKY ČESKÉ – ZAZNÍ ORATORIA PRO SBOR A VARHANY (KOSTEL SV. FRANTIŠKA Z ASSISI, KŘÍŽOVNICKÉ NÁM.)

Úterý 15. května

15.00 / SLAVNOSTNÍ ZDOBENÍ KONÍ (HRADČANSKÉ NÁM.)

17.15 / ŽEHNÁNÍ KONÍM A JEZDCŮM (HRADČANSKÉ NÁM.)

18.00 / SLAVNOSTNÍ MŠE SVATÁ V KATEDRÁLE SV. VÍTA, VOJTĚCHA A VÁCLAVA

19.15 / SVATOJÁNSKÉ PROCESÍ NA KARLŮV MOST

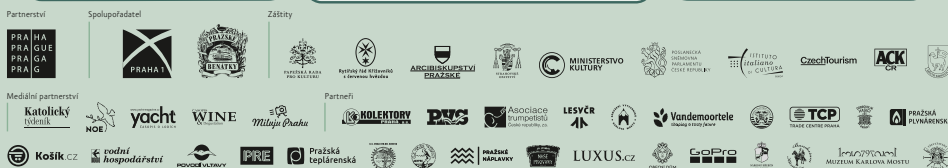
20.30 / REGATA LODÍ, SESKOK PARAŠUTISTŮ, LET ROGAL, PLAVBA OTUŽILCŮ (KARLŮV MOST)

20.45 / ZÁVĚREČNÁ POBOŽNOST PŘED KOSTELEM SV. FRANTIŠKA (KŘÍŽOVNICKÉ NÁM.)

21.10 / KONCERT NA HLADINĚ VLTAVY POD KARLOVÝM MOSTEM

22.00 / VELKOLEPÝ BAROKNÍ OHŇOSTROJ

WWW.NAVALIS.CZ

PŘÍRODA OKOLO VODY - OBOJŽIVELNÍCI

Znáte to určitě taky – sleze sních, ve vzduchu je cítit jaro, zaprší a vyleze všeliká havěť, co se před zimou schovávala v listí, v norách či jiných úkrytech. Pak najdete cestou k rybníku či potoku líně se valící, místy i skákající hnědou ropuchu, u jezu či v mechu rychlejšího skokana. Rozkvetou sasanky, dymnivky, u potoků a řek orseje, začnou se přidávat děvětsily a ráno na výpravě potkáme ztuhlého, krásného žlutohnědého mloka skvrnitého.

MLOK SKVRNITÝ

ROSNÍČKA ZELENÁ

Už asi víte, kam mířím – dubnový článku o přírodě bude věnován našim obojživelníkům. Obojživelníků u nás žije jen asi dvě desítky druhů a ti základní jsou dobře poznat. Obojživelníci jsou obojživelníci proto, že část jejich vývojového cyklu je vázána na vodu a jejich nedospělá stádia mají

žábry jako ryby, které postupně ztrácejí, až je ztratí zcela a dýchají plicemi. Takový typický obojživelník – u nás žáby, mloci, čolci – na jaře vyleze z úkrytu a hurá k vodě. Když překoná všechny překážky (kola cyklistů a aut, nenažrané ptáky, lišky či jiné savce, hladovou užovku, do smartphonu civící skauty apod.), dostane se k vodě, kde se páří a klade vajíčka. Vajíčka vypadají často jako splepené chuchvalce jiker přilepené slizem k vodním rostlinám na kraji toků, rybníků či velkých kaluží. Z vajíček se postupně líhnou pulci, kteří vypadají jako malé tlusté rybičky. Žerou většinou řasy a jinou rostlinnou potravu, rejdí a rejdí. Někteří bohužel vyschnou spolu s kalužemi, jiné sežerou dravci, ryby nebo i splešťule blátivá – dravá to vodní ploštica. Pulcům postupně rostou nožičky, zkracuje se ocásek (žabám), zakrňují žábry, až je z nich malá žabička, mloček či čoleček. Někteří ve vodě či v její těsné blízkosti zůstávají celou sezónu, jiní (vidět jsou hodně ropuchy a mloci) přelézají zpátky do lesů, vlhkých roklí, kde tráví většinu roku.

A které ze to obojživelníky u nás máme? Nebudu v článku vypisovat

všechny, dotknou se jen těch hlavních, co potkáváme se skautíky na vodě či je slyšíme při nočních hlídkách na táborech a výpravách. Zájemcům velmi doporučuji si za pár korun nechat poslat skládačku Klíč k určování obojživelníků ČR (<http://www.ekonakup.cz/pro-deti/badatelske-pomucky/klic-k-urcovani-obojzivelniku>), či se podívat např. na stránky obojživelníci ČR (<http://www.obojzivelnici.wbs.cz/Obojzivelnici-CR.html>), kde je přehled všech našich druhů.

Jak jsem psal výše, máme u nás jednoho mloka – mloka skvrnitého, kterého si snad nikdo nesplete. Za vlhka na něj můžeme natrefit v pěkných lesích. Je chráněný. Podobně protáhlé tělo mají čolci – ocasatá zvířátka, z nichž asi nejběžnější je čolek obecný, který vypadá jako malinkatý krokodýlek a najdeme ho v tůních, jezírcích a rybnících. Při páření mají samečci krásně vybarvené hřbetní a ocasní ploutve – to pak hlavně u čolka karpatského. Kromě mloků a čolků máme u nás už jen žáby – skokany, ropuchy, rosničku, blatnici a dva druhy kuněk. Ropuchy jsou zavalité žáby s bradavicemi na těle. Nejběžnější, hnědá, je ropucha

ROPUCHA ZELENÁ

obecná. Vzácna a chráněná je ropucha zelená, která má zelené mramorování a žije paradoxně dnes často v zahradách a zahrádkářských koloniích. Je to vzácna žába a pozná se (jako ostatně mnoho žab) i podle kvákání – řekněte Cedníkovi, má ji nahranou jako zvuk sms, nebo prostě zabruste na web např. Českého rozhlasu, hlas pro tento den (<http://www.rozhlas.cz/hlas/zaby/>). Naší nejmenší žabičkou, která ale v noci strašně řve, je rosnička zelená, žijící roztroušeně skoro v celé ČR. Dorůstá jen do max. 5 cm délky a s oblibou vylézá na příbřežní trávy a byliny. Velmi vzácnou a chráněnou žábou

je blatnice skvrnitá, která vypadá jako taková divná, hladká ropucha se svislými zorničkami (podobně jako zmije – ostatní žaby mají zorničky podélné). Kromě toho má velký patní mozol – rýč, kterým se celá může zahrabat do země. Blatnici u vody potkáme jen v době páření a snůšky, jinak žije v nížinách tam, kde se může dobře zahrabat.

Největší skupinou našich žab jsou skokani – skokan hnědý a ostroносý, a pak skupina velmi příbuzných druhů – skokan zelený, krátkonohý a skřehotavý, které od sebe často nerozliší ani odborník. Skokany kromě barvy, velikosti, patních mozolů či skvrnitosti těla určujeme také tak, že jim zkusíme natáhnout patu zadní nohy přes čenich – dle délky nohy tak odlišíme skokana hnědého a ostroносého (i štíhlého), který je menší, a k čenichu dotáhne jen prsty zadní nohy. Charakteristicky odlišné jsou také jejich zvuky.

Posledním rodem žab u nás se vyskytujících jsou kuňky – kuňka žlutobřichá a kuňka ohnivá. Kuňky mají charakteristický zvuk („ú, ú“), druhy se od sebe liší zbarvením zejména břicha – ale někdy se oba

ROPUCHA OBECNÁ PŘI PÁŘENÍ

druhy spolu kříží. Kuňka ohnivá se prý jmenuje podle toho, že vyskokovala sama z ohně – patrně proto, že chasníci přiloživší trouchnivé dřevo pak viděli žaby, zoufale se snažící zachránit před upálením rychlým opuštěním svého úkrytu v příkládaném dřevě. Když je kuňka v nebezpečí, protáhne své tělo, křečovitě stáhne hohy a odhalí své ostře zbarvené (do ruda) břicho, aby predátora zahнала. Mimoto žlázy na povrchu těla vylučují (podobně jako např. ropuchy) jed. Pro člověka není nebezpečný (pokud si teda nehladí kuňku a pak např. nemne oko – to by asi dost pánilo), ale pokud by kuňku sežral malý psík, může mít problém. To v tropech jsou i smrtelně jedovaté žaby,

VAJÍČKA SKOKANA HNĚDÉHO

ČOLEK OBECNÝ - SAMIČKA

BLATNICE SKVRNITÁ

SKOKAN SKŘEHOTAVÝ

jejichž jed domorodci dávali do kopí a šípů. Některé žabí jedy jsou i halucinogenní, ale jestli chcete lízat kuňku či ropuchu, popovídejte si napřed s toxikology, co řeší za případy takových lízačů, kteří pak chtějí ošetřit popálená ústa a jazyky a halucinace kde nic, tu nic.

A na závěr? Není nač čekat – stáhněte si klíč a na výpravě či na táboře hurá pozorovat naše obojživelníky. Jen je dlouho netrapte v suchých dlaních, potřebují mít povrch těla stále vlhký a mějte na paměti, že obojživelníci jsou ohrožení a mnoho z nich je chráněných. Ostatně, dobrým skutkem je i jarní přesesení ropuchy přes silnici, nastavení záchranného klacku či prkna v požární nádrži s kolovými stěnami či přelovení pulců z vysychající kaluže do té dostatečně zavodněné vedle...

Text Cedník, fotografie Dr. Martin Černý, Přírodovědecká fakulta UK

KUŇKA OBECNÁ

P.S. První tři, kteří mi pošlou fotografie obojživelníků pořízené na jarních výpravách, obdrží skládačku k určování obojživelníků jako cenu!

Vývoj žáby je tématem nového pracovního listu pro benjamínky, který najdete na webu HKVS.

SCHŮZKA NA VODĚ

Proč organizovat schůzky na vodě? Nepochybně protože vodní skauti mají plnit vodácký program a je tedy potřeba rozvíjet u dětí pozitivní vztah k vodě. Určitě máte v oddílech nějaký roční plán, jehož součástí jsou i vodácké doplňky, které jsou zakotveny ve stezce jako prostředku skautské výchovné metody nebo plnění vodáckých odborek. Výbornou motivací může být například účast na Třech jezzech nebo jiném vodáckém závodě.

To ale jistě nebude jediný důvod, proč organizovat schůzky na lodích. Na vodě si ověříte fyzickou kondici dětí, povzbudíte je ke spolupráci v týmu (bez toho se vám dobře nepojede). Nepřímo děti naučíte vodácké dovednosti jako je: nošení lodi, nasedání a vyseďování, pádlování, vedení lodi, úklid a údržbu materiálu, umět se vhodně obléci na vodu apod. Zažijete také pravou vodáckou romantiku, děti si vyzkoušejí, jak se chovat v zátěžové nebo krizové situaci. Budete si společně bližší.

Než ale zorganizujete schůzku na vodě, je potřeba předem myslet na spoustu věcí.

OD KDY ZAČNETE?

Obecně se dá říci, že schůzky na vodě se dají organizovat v době letního času. Od konce března se tedy dá bez problémů do programu zařadit výcvik na vodě. Záleží samozřejmě na počasí. Můžete dětem říci, že se na vodu půjde za každého počasí. Pokud ale máte v oddíle nováčky, nebude nejvhodnější, aby šli poprvé na loď v dešti nebo za velmi chladného počasí.

INFORMUJTE DĚTI A RODIČE

Předem musíte dát dětem vědět, kdy na vodu půjdete. Pokud máte loděnici ve stejném místě, jako klubovnu, ve které se po celý rok scházíte, máte o starost méně. V opačném případě musíte děti včas informovat, že se sejdete u loděnice a ne u klubovny.

Nachází-li se vaše loděnice u klubovny, je jenom potřeba, aby se děti (kromě běžného vybavení) vybavily náhradním oblečením a obutím. Minimálně schůzku předem s dětmi proberete, jaké oblečení a obutí je vhodné. Ideální je, když si toto vybavení mohou ponechat přes „sezónu“ v klubovně a pokud ho nenamočí, nemusí ho nosit na každou schůzku

z domova. Děti často na takové věci zapomínají. Vyhnete se tak problémům se zapomínáním a řešením situace, kdy se někdo „cvaknul“ a nemá nic na převlečení, ačkoliv vás ujišťoval o pravém opaku.

KONTROLA VYBAVENÍ

Nesmíte zapomenout, že je také po zimě třeba zkontrolovat stav lodí (pokud jste věnovali pozornost zazimování, tak do nich neteče), pádel a vest. V opačném případě byste mohli být nemile překvapeni a váš plán, jak si na schůzce zajezdíte, by byl ten tam. Zvláště vesty mohou při nevhodném uskladnění plesnivět nebo mohou být ožrané od myši apod. Kontrolujte také, zda máte dostatek pádel vhodné délky. Pokud k vám do oddílu nastoupilo deset benjamínků, možná bude potřeba nějaká pádla dokoupit nebo přizpůsobit program na vodě vhodným střídáním posádky.

Nezapomínejte ani na zdánlivě nepotřebné vybavení jako jsou házecí pytlíky, vylejvačky, houby, koníčkovací lana apod. V neposlední řadě si uvědomte, že loď budete muset nějak dostat na vodu. Pokud používáte vozíky, je třeba minimálně zkontrolovat nafouklá kola či jejich pojízdnost.

Příprava předem se vyplatí, ubyde vám spousta starostí během samotné schůzky.

SCHŮZKA JE KONEČNĚ TADY

V časovém harmonogramu schůzky nepodceňujte čas na převlékání. Je potřeba naučit děti převlékat se rychle, aby mohly maximum času strávit na vodě. Může se klidně stát, že někdo zjistí, že už mu jsou boty do vody malé, neboť si je doma ani nevyzkoušel nebo nastane jiný nečekaný zádrhel. Stejně rychle natrénujte rozdání vybavení a přesun lodí k vodě. Zařadit můžete i rozcvičku.

Přeneste se do fáze, kdy jsou děti převlečené, loď s veškerým

FOTO PAVEL NESVADBA

vybavením na vodě, všichni mají v ruce pádla vhodné délky a oblečené vesty. Velmi důležitá je kontrola upnutí popruhů na vestách. V případě, že je vesta špatně upnutá, může se plavání v ní stát nebezpečnějším, než kdyby plaváček žádnou vestu neměl.

Ještě na břehu proveďte rekapitulaci a instruktáž základních povelů, pokynů a pravidel chování na lodích. To, co nepřipomenete nyní, na vodě už nebude muset být slyšet. Připomeňte rozdíly mezi loděmi, na kterých děti pojedou (pravděpodobně kánoe a pramice), rozmístění posádky, povely, způsob pohybu na lodi, co dělat, když se loď obrátí. Zmiňte, jestli jdete na klidnou či tekoucí vodu a jaký v tom je rozdíl. Zopakujte si také názvosloví – popis lodi a pádla. Je na to nejvhodnější chvíle, protože máte k dispozici názornou ukázkou.

Konečně můžete rozdělit děti do posádek a nalodit se. Pokud je to možné, z bezpečnostních důvodů je vhodné, aby zůstal jeden z vedoucích na břehu, kdyby bylo třeba řešit nějakou krizovou situaci. Stačí třeba jen, aby se objevil nějaký „hysterický“ nováček, který se bude na vodě bát a bude potřeba někdo, kdo s ním bude na břehu.

Budeme předpokládat jízdu na klidné vodě, která je pro většinu z nás na schůzkách k dispozici. Program rozdělte do několika částí a nezapomínejte kontrolovat čas, abyste stihli včas lodě uklidit.

FOTO ARCHIV PŘÍSTAVU RETRA BRANDÝS

FOTO ARCHIV PŘÍSTAVU RETRA BRANDÝS

V první fázi si určitě s dětmi prakticky vyzkoušejte základní povely: připravit k pádlování!, pozor!, vřed!, stop!, pohov (lego)!, kontra! apod. Opravujte chyby, které děti při pádlování dělají, např. připomeňte, že tempo udává levý háček a hlavní slovo má vždy kormidelník. Dbejte na správné držení pádla. Zkuste si s dětmi výměnu pozic na lodích, ať si vyzkouší pádlování na obou stranách.

Po zvládnutí jízdy budou děti určitě rády, pokud budou moci závodit s ostatními posádkami. Uspořádejte závod ve 3–4 disciplínách, např. jízde pozadu, jízde bez kormidelníka apod.

Na závěr schůzky na vodě mám tip na jednu hru oblíbenou v našem oddíle. Je to vlastně VYBÍJENÁ NA LODÍCH. Soutěžit mezi sebou může i několik pramic najednou. Hráči házejí míčem, při tom pádlují a vybíjejí se. Loď se při tom nesmějí přiblížit na vzdálenost menší, než je délka pádla. Pokud je hráč vybitý, může sám dále vybíjet, ale nemůže už pádlovat. Jeho loď má tedy „pohybový“ hendikep. Prohrává ta posádka, která má jako první vybité všechny hráče.

Určitě vymyslíte spoustu dalších činností, které je možné s dětmi na vodě dělat. Některé vás budou stát nějaký ten čas na přípravu. Třeba závod, kdy budou děti objíždět nějaká stanoviště s nutností

vyseďání, a na nich plnit úkoly jako je uzlování, šifrování, poznávání rostlin, hod na cíl apod. Méně náročné bude třeba objížďení bójí. Potřebné je určitě trénování vyloďení a nalodění, nácvik záchrany lodi nebo sebezáchrany.

Pokud máte loděnici přímo u vody a vaše schůzka je dvouhodinová, počítejte, že na vodě strávíte maximálně hodinu a čtvrt čistého času, zbytek zabere příprava lodí, rozcvička, instruktáž, převlékání a hodnocení.

VYLODĚNÍ A ÚKLID

Program na vodě skončil, ale je potřeba uklidit lodě s vybavením a převléknout děti. Pokud vznikla během schůzky závada na vybavení (např. prodření dna lodi), je potřeba si tuto skutečnost poznamenat a počítat s nutnou opravou. Loď vytřete do sucha a umístěte na krakorce. Pádla zavěste na věšáky (pádelníky). Mokrě vesty rozevřete, aby uschly, suché uklidte na místa.

Na závěr připomeňte dětem, kdy se půjde na lodě příště nebo jestli je před tím naplánovaná nějaká oprava. Zhodnoťte schůzku, co se povedlo a co ne, co je třeba zopakovat, jaké jsou nápady pro činnost na další schůzku, na co navázat. Zpětná vazba od dětí bude nejlepší odměnou za vaši práci.

Ať se vám schůzka na vodě vydaří!
Chobot.

VAŘENÍ VLASTNÍMI SILAMI NA PUTOVNÍM TÁBOŘE

FOTO JANA KARAŮVA – KULDA

Vaření na putovním táboře je vždy obtížnější než na stálé základně s vybaveným zázemím, nicméně i během putování po vodě je možné vařit a nespoléhat se pouze na restaurace a případný dovoz pizzy do kempu. Aby se tyto ulehčující zkratky a víceméně nezdravé a nepříliš výchovné přístupy pokud možno neobjevovaly, vznikl tento článek, který si neklade za cíl být přímo metodickým návodem, nicméně by měl sloužit pro inspiraci a případnou změnu v přístupu ke stravování.

V tomto článku se bude pojednávat převážně o vaření, neboť řadu jídel během putovního tábora obvykle pojímáme jako jídla studená, nevyžadující žádné zvláštní přípravy. Teplá jídla připravujeme nejčastěji k večeři, protože přes oběd se „jede“ a ztrácet čas dvouhodinovým vyvářením se chce málokomu (k obědu je pochopitelně možné vařit i během dne odpočinku). Oběd je nejčastěji ve formě „na cestě“, vzniká namazáním na chleba či pečivo. Někteří vaří i na cestě, nejčastěji to bude polévka ze sáčku za chladného počasí, která je hotová za podobnou dobu, než se namažou chleby.

Pochopitelně na táboře nemůže chybět k snídani ovesná nebo jiná kaše, a tedy vaříme i ranní pokrmy, minimálně čaj.

VYBAVENÍ:

Zde bude záležet na tom, jestli je putování zajištěno doprovodným vozidlem, které všechny věci pohodlně převezí i uskladní, nebo si musíme vše vézt s sebou. Pokud máte doprovodné vozidlo či přívěs, je možné dále popisované vybavení doplnit například stolem a lavičkami (pivní set) a dalším vybavením, velmi výhodná je i možnost, že doprovodné vozidlo může vézt zavařené jídlo ve sklenicích, které jste zvládli uvařit už doma. Nicméně budeme dále předpokládat, že doprovodné vozidlo je nadměrný luxus a vše si musíme vézt s sebou.

Základem vlastního vaření je jednoduché vybavení. Tady máme opět víc možností – buď vařit na ohni, nebo na vařiči. Záleží, kam jedeme – na březích řek turisticky méně navštěvovaných bývá dřeva dost a nebývá problém s volným tábořením a rozděláváním ohně, ale na vodácký „profláknutých“ řekách může být problém sehnat vhodné dřevo na topení, po cestě

se někdy ke sbírání nedostaneme, v kempech si za ošatku účtují ne skutečné peníze nebo se tam oheň vůbec rozdělávat nesmí, nehledě na to, že v dešti je hledání dřeva zajímavý námět na hru, nicméně nápor na nervy kuchaře...

Pro větší (zejména chlapeckou) skupinu můžeme doporučit průmyslový vařič jednoduché bytelné (zpravidla litinové) konstrukce, který snese téměř jakékoli zacházení a je na trhu dostupný od více výrobců v cenách od 1.000,- Kč. Vařič je na propan-butan určený pro velkokapacitní ohřev, což výrazně zkracuje dobu přípravy. Připojuje se pomocí regulátoru a hadice na běžnou 10 kg propan-butanovou láhev a součástí balení je zpravidla i zmíněný regulátor tlaku plynu, hadice na PB 60 cm a 2 ks sponek. Protože máme šikovného experta s kvalifikací zámečníka, boční a zadní stěny vařiče máme chráněny proti sfouknutí plamene a můžeme tak vařit i za opravdu silného větru. Doporučuji mít dva vařiče a dvě plynové bomby, protože pro většinu jídel je žádoucí i příloha. Vzhledem ke kapacitním možnostem P550 nejsou dvě bomby a dva vařiče nijak zásadní přepravní problém. Na tábory s menším počtem účastníků je možné vzít jeden, nicméně pak je žádoucí alespoň jedna trojnožka, kterou si vypomůžeme. Zkusili jsme a taky se zvládalo. Dvě plynové bomby obvykle bez problémů vydrží dva týdny tábora. Pro menší skupinu lze použít různé typy menších vařičů.

FOTO JAN VAVRA – DŽIN

Pokud vaříme na ohni, je velmi vhodné používat rošt, na který lze postavit více hrnců. Vařit lze samozřejmě i v kotlících, to ale vyžaduje pokaždé pořídit vidlice a tyč přes, hlídat, aby nic z toho nepřešlo a jistou šikovnost při manipulaci a při míchání, s čímž může mít služba sestavená z dětí problém.

Ostatní vybavení již není nijak náročné ani příliš objemné. Za velmi užitečné lze označit použití starého dobrého dřevěného kuchyňského válu, které slouží jako solidní podklad jednak pro přípravu jídla, tak i výdej. Na putování je vždy nouze o rovnou plochu, a tak se hodí pořádné prkýnko a klidně i více takových. Navíc je plovoucí a nevyžaduje při přepravě jištění proti potopení.

Posledním objemnějším vybavením jsou hrnce, potřebujeme minimálně dva, lépe však tři, doplněné ještě 1-2 kotlíky, které je možné využít pro přípravu pomazánek a jejich přepravu „na cestě“. Hrnce volíme podle počtu a nenasytosti účastníků, běžné velikosti jsou od 5 l až po 25 l, větší nejsou obvykle potřeba a na vodě spíše svým objemem překáží.

FOTO ARCHIV 4. PRÍSTAVU PRAHA

FOTO VÍT ZÝKA – KVÍTEK

Ostatní vybavení je již tradičně kuchyňské (nože, vařečky, naběračky, obrabečka, cedník, sítko, struhadlo a pár menších prkýnek, popřípadě jiné další drobné vybavení (škrabka, otvírák, aj.), je to skladné a vejde se do barelu či konve k potravinám.

Potraviny, které se nesmí namočit, přepravujeme v barelech či konvích. Základní potravinou zůstává chleba, který sám o sobě si pro sebe může spolu s dalším pečivem vyžádat celou jednu přepravní nádobu. Na další potraviny a ingredience potřebujeme zpravidla další 1-2 nádoby (žracáky). Všechny sypké a tekuté potraviny (cukr, sůl, mouka, krupice, kakao, strouhanka, sirup...), skladujeme a přepravujeme v uzavíratelných umělohmotných lahvích. Nejlépe vše, co není takto baleno, přesypat a přelit do polyetylenových lahví (PET). Potraviny se musí připravovat tak, aby nezbylo nic, co nelze přepravovat. Nezbytnou součástí je voda a nádoby na vodu. Je třeba počítat s tím, že spotřeba vody je velká, na jedno jídlo i 30-40 litrů, proto je třeba mít dostatek kanystrů – raději více menších, které unesou i menší děti a lépe se s nimi manipuluje.

POTRAVINY:

Výběr jídel je základem dobré pohody mužstva, nicméně je omezen

- dobou přípravy (není čas ani dostatek plynu vyvářet hovězí maso, táhnout vývar či smažit 30 řízků – ale při vaření na ohni a dostatku dřeva je v odpočinkových dnech i toto možné),
- rozsahem pracovní plochy (není zpravidla místo na válání těsta na deset knedlíků),
- počtem vařičů nebo velikosti roštu (musíme protočit polévku, jídlo, přílohu a čaj),
- kuchařským uměním (potřebujeme jednoduché recepty, mají-li být zapojeni i členové oddílu, což je žádoucí),
- dostupností a trvanlivostí surovin.

Proto upřednostňujeme jednoduchá jídla v jednom hrnci (rizoto, krupicová kaše, těstovinový salát, aj.), popřípadě ve dvou hrncích s jednoduchou přílohou, což jsou tradičně omáčky a guláše na různé způsoby s využitím masa, které nevyžaduje dlouhou přípravu (kuřecí, vepřové, popř. uzenina), doplněné přílohami, ze kterých vzhledem ke skladnosti jsou jednodušší rýže, pohanka, bulgur, kus-kus nebo těstoviny oproti bramborám

a knedlíkům, které jsou objemné a/nebo těžké. Je obvyklé, že právě maso je na putovním táboře nedostatečné zboží, v létě totiž nedokážeme zajistit dostatečně chladný teplotní režim a maso by den v barelu nepřežilo. A tak i když to není to nejlepší, co můžeme dětem nabídnout, je možné se občas uchýlit ke konzervovaným jídlům, které vytvoří základ, který je možné nastavit. Snažíme se však, aby to nebylo příliš často a kdykoli to zásobování dovolí, vaříme z čerstvého. Tady se hodí promýšlet jídelníček v souvislosti s nakupováním, při průjezdu městem často není problém zaběhnout do řeznictví nebo supermarketu.

Zcela samostatná poznámka se týká vody a její kvality. V létě doporučuji veškerou vodu k pití

FOTO VIT ZVĚKA - KVĚTEK

FOTO ARCHIV 4. PŘÍSTAVU PRAHA

FOTO ARCHIV 4. PŘÍSTAVU PRAHA

převářet a přetvářet na čaj, popřípadě kupovat na cestu vodu balenou. Jakékoli ujištění domorodého obyvatelstva, že voda je pitná a pít ji tady všichni odjakživa, musí být pokládáno za nevěrohodné. Je třeba zacházet s vodou v kanystrech jako s potenciálně podezřelou a přizpůsobit tomu i režim mytí ešusů a nádobí.

MANAGEMENT:

Potraviny a vybavení jsou nezbytné pro vznik jídel, nicméně ještě podstatnější je řízení přípravy a vzniku jídla. Více než kdy jindy je třeba přemýšlet dopředu a pořádně si naplánovat, co se bude kdy vařit. Zcela jistě nebude jídlo určovat táborový program, a tedy naopak musí být jídlo podvolené programu. Musíme vědět, kdy a kam se dojde, kde je po cestě možné doplnit vodu a zásoby, kde je nebo naopak není možné vařit z čerstvých surovin (zejména zmíněného masa, či zeleniny). Jejich nákup je třeba promyslet a vždy posílat pro zásoby poučenou osobu.

Kuchař či zásobovač musí mít přehled o chystaných jídlech a surovinách, které s sebou vezeme. Každý den je třeba přepočítávat počty a spotřebu chleba i počty příloh.

Nakupované potraviny s krátkou dobou spotřeby se musí likvidovat krátce po nákupu (zejména mléčné a masné výrobky), rovněž tak ovoce. Přesto je v barelech či konvích nutné přepravovat desítky kil potravin a vézt i jedno až dvě jídla s vysokou trvanlivostí jako rezervu. Vynucená zastávka mimo civilizaci se může přihodit velmi snadno, a proto je třeba vézt jedno studené jídlo a jedno teplé jídlo jako rezervu, i kdyby to bylo vepřové maso v konzervě s rýží, polévka z pytlíku a rybičky na pomazánku.

Zcela jiná situace je při dnu volna, kdy je čas na delší přípravu a můžeme si dát třeba namočit luštěniny. Je možné a žádoucí nakoupit a použít pro přípravu čerstvých surovin: masa, mléka, zeleniny, sýry, atd. Jiná situace je v případě, že máme možnost si předem podél trasy vytvořit zásobovací stanici, například v zaparkovaném autě nebo u tábořiště jiného oddílu. Je možné pak tyto surovinové banky předem naplnit a po příjezdu na místo si doplnit potravinové barely nebo i jiné nezbytné věci, například toaletní papír. Takto je vhodné činit např. v Polsku či jiných státech, v kterých je infrastruktura prodeje potravin méně rozvinutá či nejistá.

ARCHIV 9. A 2. ODDÍLU VS STŘEŽENÍ GOLIATH PŘÍSTAVY SLAV

Další management je v samotném vaření. Vyžaduje trochu praxe naučit se, co kdy začít dělat a zatímco se krájí cibule, už se může dovářet polévka. Polévku, omáčky a guláš je vždy možné před výdejem ještě na pár minut přihřát a dokončujeme je tedy před dovařením přílohy, kterou už nikdy naopak ohřát nedokážeme. Volného prostoru na vařiči využijeme pro ohřátí čaje, vařič jedoucí naprázdno je neomluvitelný přehmat. Spotřeba plynu je limitující faktor, a pokud ji neuhlídáme, můžeme zůstat bez paliva, což je například v zahraničí problém, protože mohou mít jiné normy plynových lahví a prázdnou za plnou nevyměníte (hrozí např. v Německu).

Přestože je jednodušší zajít si na oběd do restaurace, vaření na putovním táboře není žádný zásadní problém, je výrazně levnější, zcela jistě výhodnější a když se nebudete bát, určitě do toho rychle proniknete. Kreativité jídel i při omezujících podmínkách se nekladou meze, je jen na Vás na co si troufnete.

A CO VLASTNĚ NA VODĚ VAŘIT?

V ideálním případě vaříme z prvotních surovin, je-li to možné. Zejména se snažíme odbourat polotovary – instantní polévky a omáčky, masox, dobré hostince, konzervované maso (schválně se

podívejte na složení konzervy, kolik obsahuje masa a co je to ostatní, než ji koupíte) apod. – k tomu se lze uchýlit, až když zjistíme, že je to z prvotních surovin nemožné, zdouhavé, složité... ale neměla by to být první volba. Velmi často je to zbytečné (pokud si suroviny neneseme týden v batohu na zádech, což na vodě nebývá) i dražší.

Pokud už používáme polotovary, dbáme, aby neobsahovaly zbytečná a mnohdy (zejména pro děti) zdraví škodlivá aditiva:

- konzervanty (kyselina sorbová a její sůl sorban draselný (E 200, E 202) a kyselina benzoová a její sůl benzoan sodný (E 210, E 211),
- syntetická barviva a aroma,
- látky zlepšující chuť – pod těmito názvy se skrývá u většiny slaných výrobků kyselina glutamová a její soli – zejména glutaman sodný (glutamát sodný je totéž počestěno z angličtiny – natrium glutamate). Přidává se do všeho – do polévek, koření, grilovacích směsí, buráků, brambůrků, pizza housek atp. Některé studie poukazují na jeho účast při destrukci nervových buněk, zejména buněk mozkových, jiné tuto závislost nepotvrdily. V každém případě soli kyseliny glutamové mohou nepříznivě ovlivňovat nervovou soustavu dětí a jsou proto zcela zakázány pro děti do 3 let.
- stabilizátory – látky, které udržují tvar, charakter a konzistenci výrobku, zejména fyzikální – např. arabská guma, škrob, guma guar, želatina, agar – přidávají se do kečupů, jogurtů nebo sirupů. (Jogurt má být z mléka nebo smetany, pokud je ze škrobu, je zbytečné ho kupovat, levnější pak bude uvařit pudink).

A jde to i bez toho? Ano, a vůbec to není složité. Např. sýrovou omáčku je na vodě zbytečné používat instantní – pokud do smetany na vaření zahřáté k varu rozdrobíme kus nivy, je to rychlejší, levnější i chutnější. Maso stačí ochutit

místo grilovacím kořením solí s tymiánem nebo bazalkou. A pokud při tvorbě polévky na začátku osmahneme cibuli, trochu česneku a nakrájenou zeleninu, není potřeba přidávat žádný masox (popř. použijeme bujón bez glutamátu, který mívají v supermarketu za stejnou cenu hned vedle).

Zvládnout špagety s boloňskou omáčkou sypané sýrem, guláš s bramborem či kolínky, čočku s párkem nebo vepřové na kmíně s rýží nevyžaduje ani zvláštní kuchařskou dovednost, a tak pokud se smíříte, že to nebude svíčková

FOTO ARCHIV 4. PŘÍSTAVY PRAHA

s knedlíkem ani pečené kuře, určitě je možné najít dostatečně pestrou skladbu jídelníčku i na dvou-týdenní putování po řece či vodní ploše.

Tak dobrou chuť.

*Džin
(s doplněním Kuldy a výtahem
Albatrosí kuchařky)*

Děláte to úplně jinak nebo daleko lépe? Podělte se o zkušenosti, dáme je do červnové Kapitánské pošty!

PLNĚNÍ ODBORKY KUCHARŮ / KUCHAŘKA NA VODÁCKÉM PUŤÁKU

Kdo u vás v oddíle vaří? Dostanou se vaši členi k opravdovému vaření, nebo služba jen myje nádobí a uklízí? Nejdůležitější při plnění této odborky v oddíle je nechat své členy a členky pracovat při přípravě jídla, a to i samostatně, i za cenu toho, že nebude vždy vše úplně dokonalé. Ono se to časem vrátí.

A jaká jsou specifika při plnění této odborky na puťáku?

Hlavními podmínkami jsou zejména krájení a znalost základních způsobů zpracování surovin, a to včetně přípravy kompletního pokrmu. Tady bude jediné specifikum – většinou máme menší plochu roštu, než jsou kamna na stálém táboře (popř. určitý počet kotlíků a počet míst nad ohněm), případně jsme omezeni počtem

plotýnek, pokud vaříme na vařičích. Při vaření kompletního pokrmu tedy bude potřeba to vhodně časově rozvrhnout.

Mezi další úkoly, velmi praktické pro oddíl, patří řízení služby v kuchyni celý den, tedy správně rozvrhnout práci mezi ostatní, dbát na hygienické zásady, zabezpečit mytí nádobí i odpadky. Na puťáku nemáme kuchyň jako takovou, což ale vůbec nevadí, počet jídel bude nejspíš stejný a cíl taky. Místo úklidu v kuchyni se zaměříme na čistotu práce (nic nepadá do písku, nikdo v ničem nešlape apod.), čistotu a zabalení veškerého vybavení.

V úkolu Bezpečnost a první pomoc se mj. opět můžeme zaměřit na balení věcí, zejména ostrých předmětů, nalévání horkého čaje

do lahví tak, aby se nescvrkly a nikdo se neopařil apod.

Kdo si plní podmínku Jídelníček na výpravě, ho nejen vymyslí, ale i zařídí nákup dle rozpočtu, vede vaření, výdej jídla a mytí nádobí, zajistí potřebné vybavení i jeho návrat zpět čisté na místo. Při plnění dalšího úkolu – Jídelníček na táboře – je potřeba plánovat s ohledem na nakupování, což bude oproti stálému táboru pokaždé jinde.

Odborka obsahuje také rekordních 27 úkolů z Ukaž se!, kde si každý vybere, čím oslní žaludky ostatních, na vodáckém puťáku lze splnit mnoho z nich.

Kulda

NABÍDKA ODZNAČKŮ - VLAJKY PŘÍSTAVU/ODDÍLU

Odznáčky jsou bronzové a smaltované. Upevnění na knoflík s jehlou. Velmi se hodí na čapku či do klopy. Pokud by se sešel dostatek objednávek, bratr Jestřáb (Miloš Miltner) ze Švýcarska nechá vyrobit raznici a odznáčky dle objednávek. Orientační cena kolem 50 korun za kus, bude-li alespoň 70 objednávek ze strany VS.

Zájemci pište prosím **do konce května** na kapitan@hkvs.cz počty které byste chtěli, v případě dostatečného zájmu pak objednávky potvrdíme a objednáme. V mailu prosím uveďte co nejpřesnější popis barev, identifikaci přístavu, kontaktní osobu, jejím tel. číslo a e-mail.

Bližší info Cedník nebo Jestřáb - milos.miltner@gmx.ch

V období I. republiky byly zhotovovány pro vodácké skautské oddíly kovové odznaky ve tvaru vlající vlajky. Každý vodácký oddíl si zvolil vlastní barevnou kombinaci. Přidělování barev prováděl HKVS.

Chtěl bych tuto tradici vodních skautů obnovit.

Jako v minulosti budou tyto odznáčky mezi sběrateli patřit k odznakům vzácným a velmi hledanými, protože budou zhotovovány pouze na objednávku kapitánů a jsou určeny jen pro vodní skauty. Odznaky budou všechny stejné. Odlišné pouze v barvě.

Doporučuji v katalogu vlaječky vybarvit.

Jestřáb

ROK	1996	ČÍSLO	VS 1	NÁZEV	5. ODDÍL VODNÍCH SKAUTŮ TURNOV	
				MATERIÁL	Tombak bez povrchové úpravy. Sklo smalt	
				VZÁCNOST	50,	
				AUTOR	M. Miltner / Jestřáb	
				VÝROBCE		
POZNÁMKY				modrá - bílá - modrá		

ROK	1996	ČÍSLO	VS 2	NÁZEV	1. PŘÍSTAV VODNÍCH SKAUTŮ MĚLNÍK	
				MATERIÁL		
				VZÁCNOST	50,	
				AUTOR		
				VÝROBCE		
POZNÁMKY				žlutá - červená - žlutá		

NAVIGAMUS 2018

6. KONEC PLAVEB

Středem Číny byl Nanking a ze jména (**tajenka osmisměrky**). Dne 9. května 1421 se nad městem strhla bouře. Blesk zapálil město, které vyhořelo. Císař Ču Ti ze žalu nad smrtí konkubíny ukončil záoceané plavby. Stihla ho mrtvice a jeho zdravotnímu stavu nepřidala ani léčba elixírem se rtutí a arsenikem. Pokladnice byla vyčerpaná a nespokojenost lidí se projevila povstáním. Mongolové odmítli tribut a tak císař nařídil válečnou výpravu. Vzhledem k nedostatku peněz to byl nesmyslný podnik. Ministr války raději spáchal sebevraždu. Válečná výprava do Mongolska vedená císařem skončila fiaskem a sám císař umírá 12. srpna roku 1424. Při jeho slavnostním pohřbu bylo jeho (**tajenka mocniny**) konkubín zaživa zadrženo. Jeho syn vydal edikt k ukončení zámořských plaveb a zakázal učit se cizí jazyky. Admirál Čcheng Che se stal správcem loděnice, kde trouchnivěly lodě pokladů, které z něj už nikdy

MALBA ZNÁZORNŮJÍCÍ OBEPLUTÍ NEJJIŽNĚJŠÍHO MYSU AFRIKY

nevyplyly. Během následné dynastie Čching pokračovala izolace Číny od světa. Dokonce byl vypálen 30 mil široký pruh pobřeží a lidé násilně přestěhováni do vnitrozemí. Všechny záznamy o zámořských cestách byly systematicky

zničeny. Oficiální záznamy byly nahrazeny lživými informacemi a Čína nechala své kolonie ve světě napospas. Ze společnosti vymizeli obchodníci, finančníci a vojáci. Zahraniční obchodníci získali cejch pirátů a čekala je (**tajenka lištovky**).

LOĎ POKLADŮ

OSMISMĚRKA

Za více než století prošlo skautským hnutím několik miliónů kluků a holek. Když vyškrtnete všechna příjmení osob, které následují v seznamu, zbyde vám tajenka která se čte po rádcích.

Tímto se omlouvám všem významným skautům, na které v mé osmisměrce nebylo místo ☺

Ý	L	R	V	E	N	A	I	R	U	B	R	A	D	Y
K	K	Í	L	R	E	D	N	A	F	O	G	L	A	R
S	R	S	Á	V	O	C	V	O	K	R	E	B	L	G
V	E	H	V	V	L	P	I	Š	T	Ě	K	Z	E	R
O	N	A	A	O	O	E	N	K	E	Y	Á	I	D	Y
D	J	V	V	Z	Ř	R	Z	O	D	N	S	M	N	G
N	A	E	Z	N	A	O	E	N	E	L	E	É	A	A
A	L	L	E	W	O	P	-	N	E	D	A	B	M	R
L	P	P	A	P	Á	R	L	R	L	M	E	A	A	V
N	I	L	Á	N	U	K	O	E	E	L	É	G	Ch	I
L	L	L	E	S	M	V	Á	Ě	T	L	I	M	A	N
Ó	K	K	E	Č	Á	Ch	I	Ř	B	A	S	U	R	C
A	S	K	Í	S	J	O	V	S	O	T	L	S	O	O
S	E	Č	A	P	M	I	K	Š	O	V	I	Č	Ö	U
L	G	N	I	T	S	K	E	Č	Á	L	D	E	S	R

Přehled osobností pro osmisměrku

- MUDr. Pavel Bém, politik, bývalý pražský primátor
- PhDr. Anna Berkovcová (1881–1960), doktorka, botanička, zakladatelka dívčího skautingu
- Edvard Beneš (1884–1948), československý prezident
- Jiří Brady (* 1928), kanadský podnikatel českého původu, přeživší holokaustu
- Doc. PhDr. Václav Břicháček – Gigant (1930–2010), psycholog a pedagog
- Zdeněk Burian (1905–1981), malíř a ilustrátor
- Mons. Václav Dvořák – Āintā (1921–2008), římskokatolický kněz, generální vikář a kanovník
- Viktor Dyk (1877–1931), spisovatel, básník, politik
- Velen Fanderlík (1907–1985), advokát, zakladatel skautingu v Brně
- Jaroslav Foglar – Jestřáb (1907–1999), spisovatel a skautský vedoucí
- Saša Gedeon (* 1970), režisér, scenárista
- Anna Geislerová (* 1976), filmová herečka
- RNDr. Jiří Grygar, Csc. (* 1936), astronom, astrofyzik a popularizátor vědy
- Václav Havel – Chrobák (1936–2011), 1. prezident České republiky
- Prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc. (* 1937), fyzioložka, biochemička, prezidentka Akademie věd ČR (2001–2005)
- Pavel Landovský – Dan (1936–2014), herec, dramatik, disident, signatář Charty 77
- James Arthur Lovell, Jr. (* 1928), bývalý americký vojenský pilot a astronaut NASA českého původu, který proslul zejména jako kapitán poškozeného Apolla 13
- Josef Svatopluk Machar (1864–1942), básník, spisovatel, publicista, politik
- Nelson Rolihlahla Mandela (1918 – 2013), jihoafrický bojovník proti apartheidu, politik a prezident Jihoafrické republiky
- Jiří Menzel (* 1938), filmový a divadelní režisér, herec a scenárista
- Ivan Otto Mikšovič (1909–1987), novinář a spisovatel
- Miloslav Nevrlý (* 1933), přírodovědec, spisovatel, publicista
- František Nepil (1929–1995, spisovatel, vypravěč
- pluk. i. m. Adolf Opálka (1915–1942), voják, velitel operace Out Distance
- prof. RNDr. Václav Pačes, DrSc., dr. h. c. (* 1942), biochemik, předseda Akademie věd ČR (2005–2009)
- Šimon Pánek (* 1967), ředitel a zakladatel nadace Člověk v tísni
- Theodor Pištěk (* 1932), malíř a filmový výtvarník
- RNDr. Rudolf Plajner (1901–1987), pedagog, skautský náčelník
- Robert Baden-Powell (1857–1941), voják, zakladatel mezinárodního skautského hnutí
- Josef Rössler-Ořovský (1869 – 1933), všestranný český sportovec, zakladatel vodního skautingu
- Ladislav Rusek – Šaman (1927–2012), pedagog (UPOL), výtvarník, publicista a básník
- Jan Sedláček (1888–1960), politik, poslanec, starosta a průkopník skautingu na Prostějovsku
- JUDr. PhDr. Miloslav Stingl (* 1930), cestovatel, etnograf a spisovatel
- Antonín Sum (1919–2006), právník, osobní tajemník Jana Masaryka
- Antonín Benjamin Svojsík (1876–1938), zakladatel českého skautingu
- Lukáš Vincour (* 1984), bubeník
- K. M. Walló – Kimi (1914–1990), režisér, spisovatel, překladatel a dabingový odborník
- Miloš Zapletal – Zet (* 1930), spisovatel

MOCNINY

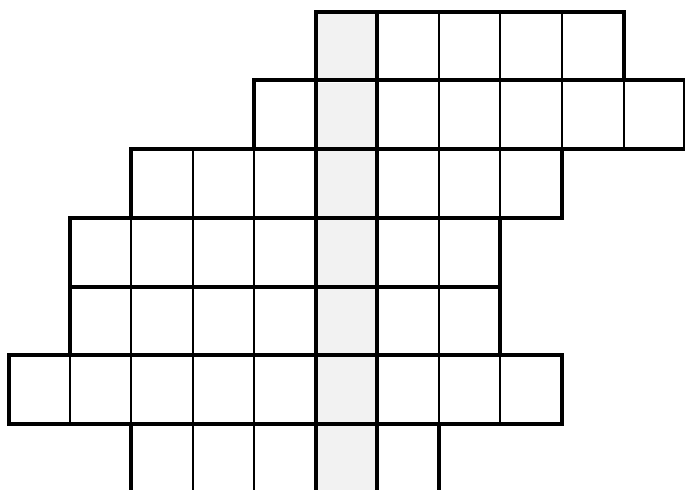
Umocňování je matematická funkce, která slouží ke zkrácení zápisu opakovaného násobení. Takže například $53 = 5 \times 5 \times 5 = 125$. Základ je tu pětka, exponent trojka. A já vám prozradím, že počet zalděných konkubín je mocnina, kde základ je dvakrát menší než exponent a zalděných žen bylo víc než 1 a méně než 100.

KENOTAF (HROBKA A ZÁROVEŇ PAMÁTNÍK) ADMIRÁLA ČCHENG CHE

LIŠTOVKA (VĚTRY)

Doplňte názvy větrů podle popisů. Svisle vám vyjde tajenka.

- *stálý vítr směřující od subtropů k rovníku, stáčeující se k východu*
- *silný vítr s víry a ničivým účinkem v povodí Mississippi*
- *studený nárazový jihozápadní vítr v pampách Argentiny*
- *nárazový chladný severní vítr v údolích Francie*
- *sněhová bouře severozápadního směru v Severní Americe*
- *padavý vítr v Západních Karpatech vanoucí od jihu*
- *velmi studený vítr na Sibiři (až -25°C)*

Aby to nebylo tak těžké, tak správné názvy jsou: blizzard, buran, halný vítr, mistral, pampero, pasát, tornádo.

Správné odpovědi 5. dílu: 2. 2. 1421, skautský slib – **čchi-lin**, osmisměrka – **šest**

Příjemné čtení a luštění přeje
Pošťák

FOTO VÁCLAV ZEDÍNEK

KRAJSKÝ KAPITÁN STŘEDOČESKÉHO KRAJE

Jak ses dostal ke skautingu? A co tě k tomu vedlo?

Do Junáka jsem vstoupil v lednu roku 1990. Tedy vstoupil – maminka mě přivedla – toto rozhodnutí opravdu nebylo moje, ale já jsem jí za to dodnes vděčný.

Co tě vede k tomu být aktivním skautem i v dospělosti, když už to není jenom „blbnutí“ s kamarády, ale přibýly i nějaké ty povinnosti?

No, tak tohle není úplně jednoduchá otázka :-)) ... ale vlastně ano – ono to přeci jen právě to blbnutí s kamarády je. „Moje“ děti pro mne těmi kamarády jsou stále a mezi nimi člověk zapomene na starosti všedních dnů – i když je vlastně vystřídá za starosti jiné, ale kdo z nás tohle nezná?

A proč zrovna vodní skauti?

Až do léta roku 2002 jsem byl registrován v různých pěších střediscích. V této době jsem jel, více méně náhodou, na tábor s vodním přístavem. Pro mě v té době naprosto novou a neznámou entitou. Z tábořiště na soutoku Berounky a Střely nás vyhnala voda a velmi rychlá evakuace. Stalo se a já v tomto „povodňovém“ roce přičichl k modré košili. Má skautská životní cesta se začala odvíjet úplně novým a do té doby neznámým směrem.

Je voda tvým koníčkem?

Zejména v posledních letech ano. V tomto ohledu měla asi největší podíl na mém přerodu do člověka vodního naše bývalá kapitánka Šiša. Prostě přede mne jednoho dne položila přihlášku na kapitánskou lesní školu se slovy: „Tady to podepiš a jed!“. Do té doby jsem se kolem vody vlastně spíše jen plácal a tu a tam si sedl do kánoe nebo pramice.

KLŠVS mi ukázala mnoho dalších směrů od kajaku po jachting a od

VÁCLAV ZEDÍNEK (35)

přístav RETRA Brandýs nad Labem
Krajský kapitán Středočeského kraje.

Krom všeho možného kolem přístavu a celkově vody rád fotím.

té doby mám pocit, že cokoli má společného s vodou, to je mi tak nějak vlastní.

Jaká je tvá práce v oddíle? Jsi častěji s dětmi, angažuješ se ve vedení nebo zajišťuješ spíše provozní a administrativní věci pro oddíl či přístav?

Kromě vedení přístavu mám ještě svou posádku, ale zejména v poslední době tak nějak cítím, že bych jim měl věnovat více času, než si mohu dovolit – to je záležitost, která mne trápí, a dříve nebo později ji budu muset vyřešit.

Co v přístavu aktuálně chystáš?

V prosinci 2015 jsme s mojí Pěťou byli na lodi La Grace a když jsem tam tak večer seděl na palubě

a klepal se zimou, ale dovnitř stejně nešel, začal se mi v hlavě rodit sen, vyrazit na tuto krásnou loď s dětmi. To rozhodnutí bylo ve finále jednodušší, než jsem si původně myslel, a v září tohoto roku poplujeme kolem ostrova Elba :-)

Co tě vedlo k tomu ucházet se o funkci krajského kapitána? Jak tento krok zpětně hodnotíš?

Více méně náhoda, můj předchůdce Pytlík odcházel z funkce, a jak už to bývá, nikdo se do ní nehroul. Člověk, kterého si velmi vážím a který mne v mnohém inspiruje, o tuto pozici nestál a já to prostě zkusil. Je to trochu nevděčná pozice a to zejména v období registrací – takže by se dalo říct, že mi komodorování sebralo prozatím

ne úplně málo hodin času, který bych mohl věnovat té, která mi mé vrtochy trpí. Na druhou stranu to vidím jako příležitost k tomu být u toho, když se rozhoduje a mít možnost k tomu dostatečně důrazně něco říct.

Jak to z tvého pohledu funguje ve Středočeském kraji? Jsi spokojen? Máš nějakou vizi, čeho bys chtěl dosáhnout nebo něco změnit?

Za tu dobu, co jsem ve funkci, se řekněme spíše rozkoukávám a zjišťuji, jak to v našem kraji vlastně funguje. Naší velkou nevýhodou je rozloha – jsme prostě relativně daleko od sebe a v této chvíli se vlastně kromě celostátních akcí nesetkáváme. To je něco, co bych do budoucna chtěl změnit. Od loňského roku je naše BsB regata pořádána jako součást poháru přístavů a pokud vše půjde tak, jak bych si představoval, tak by to mohla být jedna z vlaštovek krajských setkání.

BsB regata? O co jde?

Jedná se o rychlostní závod pramic P550 na hladké trati, délky cca 1000 m, několik otoček na trati – dle aktuálních podmínek, pro všechny věkové kategorie.

Tento závod vymyslel a první dva ročníky zorganizoval br. Jaroslav Šejnoha – Akela, který tady s námi již několik let bohužel není a já ho po pár letech obnovil nejprve jako přístavní akci a nějak se nám to „vymklo“ z rukou a akce si žije vlastním životem.

Ta letošní je naplánována na 26. 5. 2018 a rádi na ní uvidíme nejen ty, co nám vloni odvezli putovní pádlo pro vítěze, ale zejména nové tváře.

Děkuji za příjemný rozhovor!

S Vaškem rozmlouvala Alča.

FOTO ARCHIV VÁCLAVA ZEDÍNKA

FOTO ARCHIV VÁCLAVA ZEDÍNKA

FOTO ARCHIV VÁCLAVA ZEDÍNKA

MOKR  DĚJINY ZEM  KORUNY  ESK 

XXXI.  AST: KONEC C. A K. MARINY

Rakousko-Uhersko byl stát, jehož obyvatel  hovořili dohromady sedmi hlavními jazyky. Přesto dokázalo za necelých padesát let zbudovat osm  nejv třší námořnictvo na světě. Na konci 19. století sice už nem lo atraktivn  Benátky a italsk  pobřeží Jadranu, ale m lo základny v Kotoru, Dubrovniku, Zadaru a Šibenku, v Rijece námořní akademii, v Terstu a Pule t lov  základny (od velitelství přes loděnice až po arzenál).

18. srpna 1896 byla v Pule u přiležitosti císařových šestašedes t ch narozenin spuřt na na hladinu S.M.S. Zenta českého inženýra J. Kuchynky (počeřt n  Kuchyňky). 97 m dlouh  chr n n  křižník měl výtlak 2 350 t, parní stroj schopn  ji dodat rychlost 21 uzlů, osm 120 mm a osm 46 mm rychlopaln ch d l ze Škodovky, n jak  ty kulometry a dva torp domety. Jeřt  tři roky trvalo, než byl pln  schopn  plavby, ale potom ta sl va!

C. A K. MARINA

S. M. S. ZENTA

10. listopadu 1899 Zenta vyplula ukázat světu, jací jsou Rakuřan  (a Němci, Chorvati, Maďaři,  eři, Poláci, Italové, Slováci, Slovinci a Rumuni) frajeři. Frajer j  také velel – společensky neodolateln  kapitán Thomann von Montalmar. Trasa vedla suezsk m př plavem přes Cejlon, Singapur, Hong Kong a Macau do japonského Saseba. Vřude dělal kapitán i s posádkou ohromn  dojem a po odplutí Zenty v přístavních palácích i putyk ch  ensk  vzdychaly.

Jenže v Sasebu př šel rozkaz vrátit se do Číny, kde pr v e zuřilo boxersk  povstání, a zachránit nejen rakousko-uhersk  diplomaty a n sledn  i obkl čen  jednotky britského admirála Edwarda Hobarta Seymoura. A protože př  tom

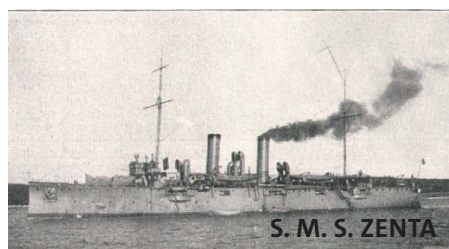
posádka byla pom rn  šikovn , př šel rozkaz př pojit se k obléhání pevnosti Taku. Mariň ci vytáhli na bře  dvě palubní díla, ale než pevnost dobyli, měli dost mrtvých a granátem to schytl to kapitán Montalmar. Z Asie se Zenta vr tela v prosinci 1901 a byla poslána do Montevidea, Buenos Aires a Ria de Janeiro. Tam se zrovna nev l ilo, takže vandr proběhl v poklidu. Od roku 1904 se Zenta už z Jadranu nehla.

28.  ervence 1914 vyhlásilo Rakousko-Uhersko válku Srbsku, 8. srpna Rakousku  ern  Hora. Přestože Srbsko nem lo přístup k moři a  ern  Hora vlastnila jen královskou jachtu, začalo rakousko-uhersk  loďstvo ihned s blokádou jejich bře h . 12. srpna, kdy

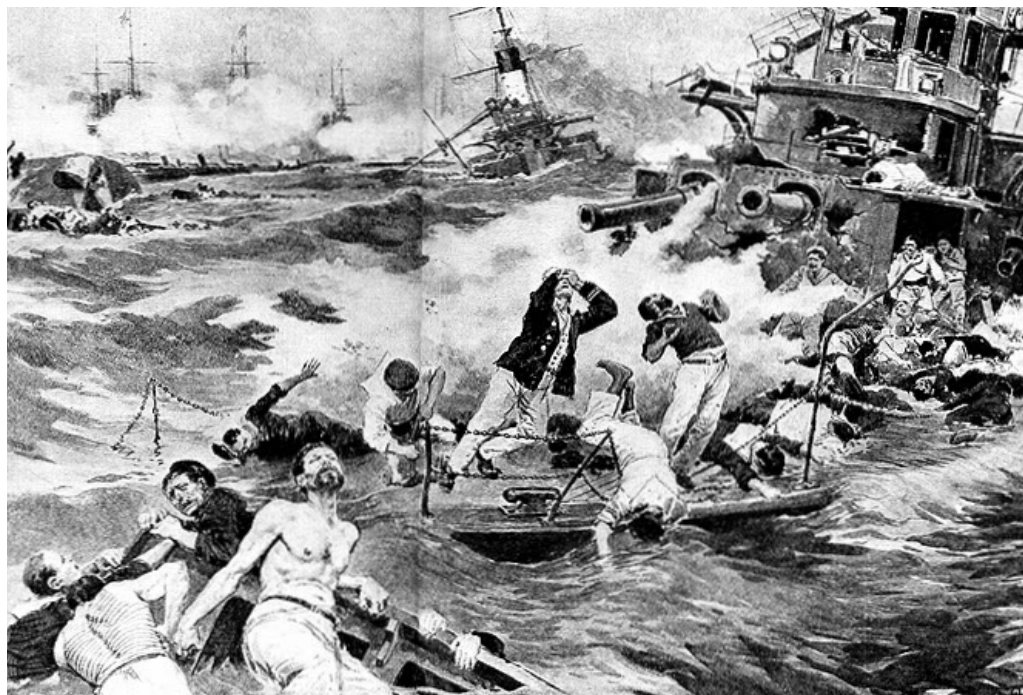

TŘI SESTERSK  BITEVNÍ LOD  VIRIBUS UNITIS, TEGETTHOFF A SZENT ISTVÁN KOTVÍCÍ V PULE

Rakousku vyhlásila válku i Francie s Anglii, velel rakousk y admirál Anton Haus t m dreadnought m, devíti predreadghnout m, t m pobřežním obrn n m lodím, t m panc rov m,  tyrem lehk m a pěti chr n n m k i zn k m, šesti velk m a dvanácti mal m torp doborc m, torp dovk m, ponorkám a r i n m lodím, t m r vše v dobře chr n n e jadersk e zátoce (boce) u m sta Kotor.

S.M.S. Zenta vyplula 16. srpna pod velením kapitána Paula Pachnera v doprovodu torpédoborce S.M.S. Ulan provádět blokádu, tj. potopit nebo zajmout nějakou obchodn  loď. Jenže m sto na tu pobl i  p stavu Bar narazila na anglo-francouzskou eskadru o sedm n cti lodích, kter  z Malty připlula blokádu prolomit a vytvořit vlastn . Pomal  (a v té době už zastaral ) Zenta neměla šanci. Kapitán Pachner odeslal rychlej i a modern j i Ulan varovat základnu a sám přijal

TROSEČNÍCI ZE ZENTY SE SNA I ZACHRÁNIT Z POTÁPĚJÍCÍ SE LODI

nerovn y boj, když předtím odmítl sejmout vlajku a vzdát se.

Zenta se bránila 120 mm kanony proti lodím vyzbrojen m d ly 305 mm. Loďstvo Dohody v čele s francouzskou bitevní loď *Jean Bart* ji rozst ilelo jako pap rov  terč na střelnici, p r m  zásah do strojovny ji vyřadil zcela. Když se začala potápět, nařidil kapitán Pachner opustit loď a plavat asi 7 km ke břehu do zajetí (francouzsk e loďe pro záchranu trosečníků neudělaly nic). Siln  proudy si vybraly svou daň – ze 312 členů posádky doplvalo jen 139. Kolik ze 173 mrtvých zahynulo v boji, kolik v nitru lod  a kolik utopen m při plavání, není známo. Odhaduje se, že v posádce bylo asi 50  e h , kter  jako strojníci většinou zemřeli v podpalubí. Osud *Zenty* byl nakonec pomst n – v Jadranu se plavily i ponorky, kter  torp dovaly nep r telsk e lod . Potopily tak hned několik lod , v etn e italského k i zn ku *Giuseppe Garibaldi*, poškozen byl i k i zn k *Jean Bart*. Mezi nej sp e n j i rakousko-uhersk e ponorkov  velitele je po it n Zdeňko Hudeček s 11 potopenými loděmi.

Po zbytek války se rakousko-uhersk e námořnictvo omezilo

na obranu svého území a ani po vstupu Itálie do války ne ekane  na straně Dohody neztratilo kontrolu nad Jadersk m mořem, čímž zabránilo vylodění a invazi na sv  pob eří, a vázalo podstatnou  ast britského loďstva jinak schopného p pravovat posily z Afriky. V květnu 1917 na čas přešlo do ofenzivy a vítěznou bitvou v Otrantsk   i n  několik týdnů přerušilo její blokádu.

Poměry na válečných lodích byly tvrd , přičemž jak se válka prodlužovala, zhoršovaly se i podmínky na lodích – p edev im chyběly potraviny. Posádky se pokoušely vyjednávat s veliteli, ale sahaly až ke vzpourám. Nejzn m j i byla ta v Boce Kotorsk  1.  nora 1918 na k i zn ku *Sankt Georg*, ke kterému se přidalo i dal ich osm velkých kotv ic ch lod  a později i loděnice, hydropl nov  a ponorkov  základna. Vzbouřen e posádky buď jen vyplenily d stojnick e jídelny, nebo předkládaly požadavky na zlepšení zásobování či na okam it  ukončení války, odzbrojen  a demobilizaci. Tyto požadavky ale byly zcela nere ln e a nad možnosti a kompetence velitele flotily kontraadmir la Alexandra Hansy a velitele základny vrchního zbroj re Gussecka.

VZPOURA NÁMOŘNÍKŮ V BOCE KOTORSK 

Vzbouřenci také udělali spoustu taktických chyb – kupř. velitel flotily byl na vlajkové lodi *Sankt Georg*

S.M.S SANKT GEORG

FRANTIŠEK RASCH

zavřen a střežen ve své kajutě, ale nikdo mu nepřerušil telefonní spojení s velitelstvím přístavu, nebo všem německým ponorkám umožnili odplout, aby se vzápětí mohly vrátit a ohrozovaly vzbouřené lodě. Velitel základny chtěl nechat lodě s vzbouřenci rozstřelit, kontradmirál jej však přesvědčil o prospěšnosti vyjednávání, které sám vedl (bodejť, byl na lodi, kterou by rozstřídli jako první!).

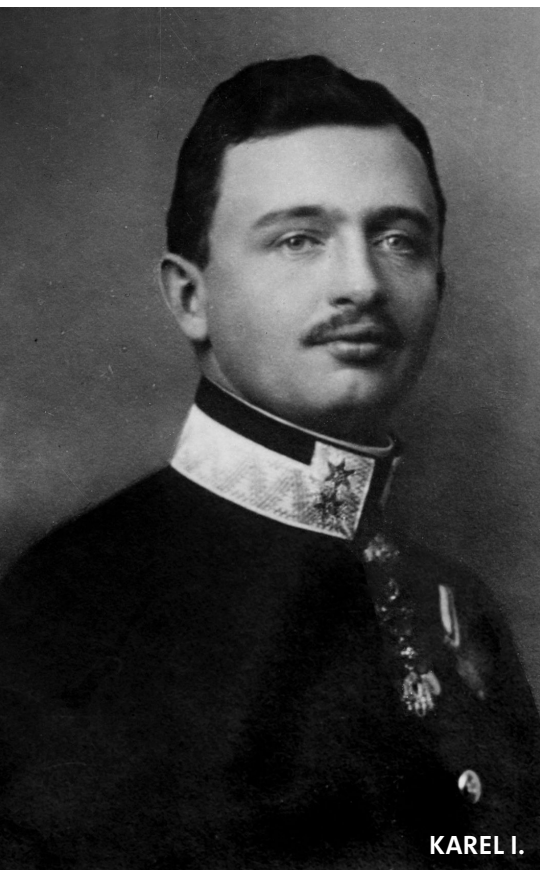
Třidenní událost tak skončila odzbrojením povstalců a popravou čtyř hlavních organizátorů, mezi nimi i telegrafního poddůstojníka od hydroplánů Františka Rasche, rodáka z Přerova. Prý pro něj těsně před zatčením přiletěl italský hydroplán, ale Rasch prostě už nechtěl válčit za nikoho. Češi sami tvořili asi 11 % posádek (převážně to byli technici a strojníci) a kontradmirál Hansa o jejich účasti na vzpouře poté prohlásil: *“... bez Čechů by vše trvalo jen pár hodin. Oni byli nejhorší živel. Byli těmi, kteří dokázali vzpouře dát řád a logiku ...”*

DESKA ODKAZUJÍCÍ NA VZPOURU V BOCE KOTORSK 

Novým velitelem loďstva se stal Miklós Horthy, člověk, který později proslul jako admirál bez moře a regent království bez krále, tedy Maďarska. V červnu se pokusil znovu prorazit blokádu Otrantské úžiny, ale přišel o jednu ze tří moderních bitevních lodí (dreadghnoutů) *S.M.S. Szent István*. Námořnictvo přestávalo být bojeschopné a 24. října 1918 je zachvátila další téměř všeobecná vzpoura.

Císař Karel I. byl událostmi donucen k dobrovolné abdikaci a celé loďstvo předal nově vzniklému Království Srbů, Chorvatů a Slovinců (SHS), později přejmenovanému na Jugoslávii. 31. října v 16:45 h došlo na vlajkové lodi *Viribus Unitis*

KAREL I.

(sestersk  lodi Szent Istv nu) ke stažení rakousko-uhersk  a vztyčení jihoslovansk  vlajky. Ještě v noci vřak byl *Viribus Unitis* potopen minou umístěnou italskou miniponorkou, kterou jaksı nikdo neinformoval, že válka na Jadranu a ve Středomoří skončila. Trofejní loďstvo bylo okamžit  zabaveno Francií, Británií a Itálií a poslední loď třidy *Viribus Unitis Tegetthoff* skončila ve Francii jako cvičn  terč. Mil mu Království SHS tak zůstalo 12 torp dovek, p r ři n ch člunů a oči pro pl  .

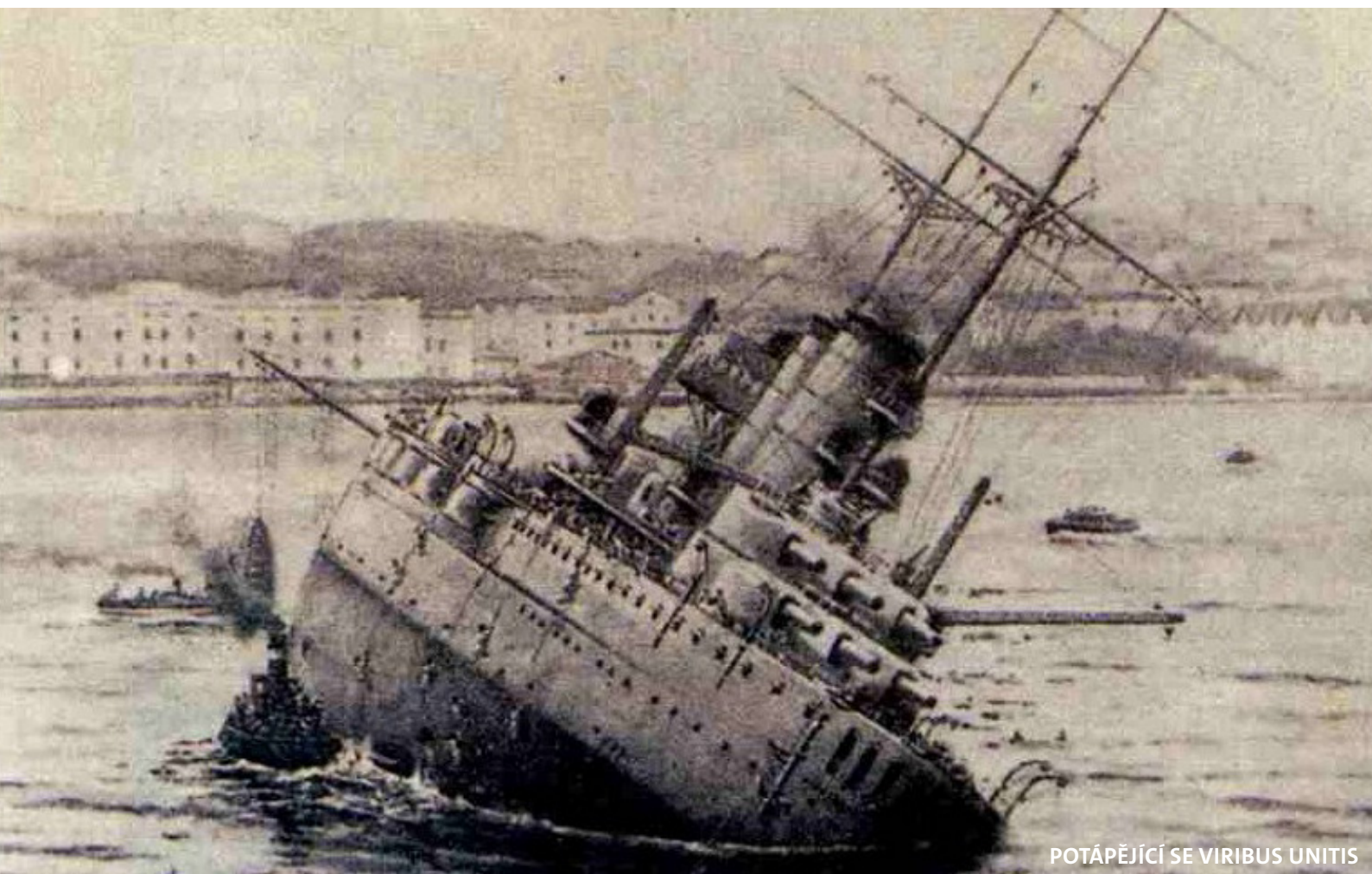
Na území ČR připomíná námořní události Velk  války několik pomníků a česk  pot p  sk  expedice k vraku *Zenty*, kter  je podobn  jako *USS Arizona* v Pearl Harboru považována za n mořnick  hrob.

Vezír

Př st : První  s lod 

“Muřstvo začíná nakládat uhlí, proviant, pivo a vře hází rychle na parník, takže večer, kdyř jsme opouřt li p řstav, měla cel  posádka uřasn  vzhled. Vřude hromady uhlí, mezi tím sudy piva, s dla, masa. Pokud se chceř někam dostat, mus ř l zt po těch haldách jako kominík. Za toho stavu jsme ob dv li i večeřeli. Po osmihodinov  řicht  polovina muřstva řla spát – znavena, ut r na, zamaz na, jako dobytčata lehaj  si na zem tak, jak právě jsou. Druh  polovina drř  sluřbu a hází uhlí do uhelných prostor a vře aspoň trochu rovn ... Kdo se v c poté, tomu se kůře na obli ej  a krku nadm rn  odlupuje a pak je obličej 14 dn  pln  jakoby řupin, neř nov  kůře starou nahradí. Pak t m, kter  si řpinavou rukou snař  z oči vytr t uheln  prach, t m oči rudnou a napuchaj ...”

Z nedávno nalezeného deníku námořníka *S.M.S. Radetsky* Frantiřka Kodeta

POT P JIC  SE VIRIBUS UNITIS

TERMÍNKA

27. 4. – 1. 5. 2018 – Skare – Seč
 5.–8. 5. 2018 – SKoK 2018 – Poděbrady
 11.–13. 5. 2018 – ČLK SEALS – úvodní víkend – Ploučnice
 13. 5. 2018 – Kotorský závod – Liberec
 15. 5. 2018 – Navalis – Praha
 18.–20. 5. 2018 – KLŠVS – víkend na divoké vodě – Roztoky u Křivoklátu
 25.–27. 5. 2018 – Sindibád Race – Orlík
 26. 5. 2018 – BsB regata – Brandýs nad Labem
 2. 6. 2018 – Meandry, mimoňské pádlo – Mimoň
 7.–10. 6. 2018 – Navigamus – Lipno nad Vltavou
 22.–24. 6. – KLŠVS – víkend na plachtách – Seč
 10.–19. 8. 2018 – KLŠVS – letní běh
 17.–26. 8. 2018 – ČLK SEALS – letní běh – Zahájí – Hněvkovice
 17.–26. 8. 2018 – ČLK Námořní akademie – letní běh
 25. 8. – 1. 9. 2018 – Lodní tesař – Seč
 14.–16. 9. 2018 – VikingRace
 27.–30. 9. 2018 – KLŠVS – zkušební víkend – Praha
 28. 9. 2018 – Napříč Prahou – přes tři jezy
 5.–7. 10. 2018 – ČLK Námořní akademie – podzimní víkend – Mimoň
 6. 10. 2018 – Jablonecká regata – Jablonec nad Nisou
 13. 10. 2018 – Orlický pětitratlon – Hradec Králové
 2.–4. 11. 2018 – ČLK SEALS – zkouškový víkend – Nymburk – Tortuga
 9.–11. 11. 2018 – Podzimní sraz VS – Plzeň
 16.–18. 11. 2018 – ČLK Námořní akademie – závěrečný víkend – Plzeň
 7. 12. 2018 – Tortuga – Nymburk

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

METODICKÝ A INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ HKVS ČÍSLO 53, DUBEN 2018

Vydává Hlavní kapitanát vodních skautů pro vnitřní potřebu.

Kapitánskou poštu dostávají emailem všichni registrovaní kapitáni oddílů vodních skautů, krajsí kapitáni a činovníci HKVS. Pokud si přejete být zařazeni do databáze příjemců, či z ní naopak vyřazeni, pošlete svůj e-mail na adresu kp@skaut.cz. Aktuální číslo Kapitánské pošty i archiv starších čísel je k dispozici také na webových stránkách HKVS.

Příspěvky, postřehy, připomínky, informace, pozvánky či fotky zasílejte na adresu: kp@skaut.cz.

Do tohoto čísla přispěli: Vladimír Cvrček – Vezír, Jan Fischer – Hvězdář, Jana Karaová – Kulda, Jan Mrkos – Hondzik, František Pospíšil – Pošťák, David Svoboda – Cedník, Jan Vávra – Džin, Alena Vršková – Alča.

Fotografie uvnitř čísla: Martin Černý, Jana Karaová – Kulda, Pavel Nesvadba, Jan Vávra – Džin, Václav Zedínek, Vít Zýka – Kvítek, archiv 9. a 2. oddílu VS střediska Goliath Příbryslav, archiv 4. přístavu Praha, archiv Přístavu RETRA Brandýs.

Foto na titulní straně: Martin Černý

Redakční rada: členové Hlavního kapitanátu vodních skautů

Korektury: David Svoboda – Cedník • **Sazba:** Veronika Hrozinková

FLOTILA LIBEREC

7. přístav vodních skautů pořádá

36. ročník

KOTORSKÉHO ZÁVODU

pořadatel: 7. přístav vodních skautů FLOTILA LIBEREC
termín: Neděle 13. května 2018 (časově od 8:00 do cca 15:00)

harmonogram: podle počtu startujících posádek může dojít k posunu vyhlášení výsledků

8:00 - přihlášky, revize přihlášek, výdej startovních čísel
9:00 - slavnostní nástup
9:15 - porada kormidelníků - vysvětlení trati
9:30 - start závodů
12:00 - ukončení plnění disciplín mimo trať závodu na vodě
13:30 - vyhlášení výsledků

a 9. ročník
závodu vlčat jako

memoriál
Jirky
Bělského

místo: Liberec, přehrada na Harcovském potoce, u klubovny Flotily

technické zajištění: Flotila Liberec

vrchní rozhodčí: Šmudla - Ing. Pavel Langr (kapitán přístavu)

tajemník závodu: Vezír - Mgr. Vladimír Cvrček

druh závodu: veřejný pro skautské a další mládežnické organizace na zajištěných závodních pramicích P650 a pramicích vodních skautů P550

přihlášky: elektronicky **do 11. května 23:59**
(přesné informace najdete od 2. 4. 2018 na <http://www.flotila-liberec.cz/2018/kotorak>)
nebo poté přihlášky na místě v den závodu 8:00 - 8:40

startovné: členové Junáka: 150,- Kč/posádka
ostatní 200,- Kč/posádka

stravování: z vlastních zásob; menší občerstvení formou sušenky a pití v cíli

ubytování: případné požadavky na ubytování budeme řešit osobně
kontaktujte nás emailem flotila.liberec@gmail.com

bezpečnost posádek: startují 5 členné, každý bude mít vlastní pádlo, plovací vestu patřičné kvality s minimální nosností 6kg – polystyrenové a nafukovací vesty nebudou do závodu připuštěny, plavidla zajišťuje pořadatel

povinná výbava posádek: hodinky
- je velmi důležité, aby posádka dorazila včas na plnění disciplín, které budou mít harmonogram
buzola - pro kategorie skautů, skautek, roverů, rangers a open

ceny: nejlepší posádky každé kategorie obdrží drobné ceny
každá posádka obdrží diplom s umístěním
každý účastník pamětní list

popis závodu: přerušovaná plavba na pramicích k jednotlivým disciplínám, disciplíny mimo závod na vodě na vodě startuje vždy několik posádek současně - typicky 2 nebo 3 (v závislosti na počtu přihlášených)
délka tratě během hlavního závodu je 2,9 km
nejmladší kategorie 1,8 km, kormidelník u této kategorie nepádluje

disciplíny závodu*: hod házečkou
střelba ze vzduchovky
v polovině trasy výměna stran pádlující posádky
běh terénem
práce s mapou nebo orientační běh
disciplína s překvapením

*změna disciplín vyhrazena, upřesnění proběhne na brífinku kormidelníků po slavnostním nástupu

E-mail: flotila.liberec@gmail.com

KOTORSKÝ ZÁVOD

www.flotila-liberec.cz